

श्री साईसच्चरित
॥ अथ श्रीसाईसच्चरित ॥ अध्याय ५ वा ॥

॥ श्री गणेशाय नमः ॥ श्री सरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीकुलदेवतायै नमः ॥
श्रीसीतारामचंद्राभ्यां नमः । आतां पूर्वील कथानुसंधान । बाबा शिरडींत गुप्त होऊन । चांदपाटलासवें
पुनरागमन । जाहलें तें कथन परिसावें ॥१॥ स्वयें बाबांनीं वाहूनि जीवन । केली कैसी बाग निर्माण ।
गंगागीरादि संतसंमेलन । कथाविदान पावन तें ॥२॥ पुढें कांहीं कालपर्यंत । बाबा होते जे जाहले गुप्त ।
मुसलमानाचे वऱ्हाडांत । आढळलें शिरडींत हें रत्न ॥३॥ तयाआधीच देवीदास । करुनि होते शिरडींत
वास । पुढें आले जानकीदास । गोसावी शिरडीस राहावया ॥४॥ तो कैसा घडला प्रकार । कथितों आतां
सविस्तर । होऊनिया अवधानपर । श्रोतां सादर परिसिजे ॥५॥ औरंगाबाद जिल्हयांतील । धूप
खेडेगांवामधील । मुसलमान भाग्यशील । चांदपाटील नांव जया ॥६॥ सफर करितां औरंगाबादेची । घोडी
एक हरवली त्याची । दोन महिने दाद न तिची । आतां कशाची आढळते ॥७॥ पाटील पूर्ण निराश झाले ।
घोडीलागीं बहु हळहळले । खोगीर पाठीवरी मारिलें । माघारां फिरले मार्गाने ॥८॥ औरंगाबाद मार्गे
टाकिलें । साडेचार कोस आले । मार्गांत आंब्याचें झाड लागलें । तळीं दिसलें हें रत्न ॥९॥ डोईस टोपी
अंगांत कफनी । खाकेस सटका तमाखू चुरुनी । तयारी केली चिलीम भरुनी । नवले ते स्थानीं वर्तलें
॥१०॥ चांदपाटील छायेखालता बैस जरा ॥११॥ फकीर पुसे हें खोगीर कसलें । पाटील म्हणे जी घोडें
हरवलें । मग तो म्हणे जा शोध ते नाले । घोडें सांपडलें तात्काळ ॥१२॥ चांदपाटील विस्मित झाला ।
मनीं म्हणे अवलिया भेटला । पार नाहीं ह्या कृत्याला । मानव ह्याला म्हणूं नये ॥१३॥ पुढें तो घोडी
घेऊनि परतला । पाटील पूर्वस्थळी पातला । फकीर पासीं बैसवी त्याला । चिमटा उचलिला स्वहस्तें
॥१४॥ मग तो तेथेंचि मातींत खुपसिला । आंतूनि प्रदीप्त निखारा काढिला । हातांतील चिलमीवर ठेविला
। सटका घेतला उचलुनी ॥१५॥ पुढें छापी भिजवावयास । पाणी नाहीं जवळपास । सटका आपटी
जमिनीस । पाणी निघावयास लागलें ॥१६॥ छापी भिजवूनियां पिळिली । मग ती चिलमी सभोंवती वेष्टिली
। स्वयें प्याला तयाही पाजिली । मती गुंगली पाटलाची ॥१७॥ पडला फकीरास आग्रह । पवित्र करा हो
माझें गृह । पाटिलावरी केला अनुग्रह । लीलाविग्रहधारकें या ॥१८॥ दुसरे दिवशीं गावांत गेले ।
पाटिलाच्या येथें उतरले । कांहीं काळ तेथेंचि राहिले । पुढें ते परतले शिरडीस ॥१९॥ हा चांदपाटील
कारभारी । धूप खेड्याचा ग्रामाधिकारी । स्वस्त्रीच्या भाच्यालागी नोवरी । जुळली सोडरीक शिडींत ॥२०॥
चांदभाईच्या कुटुंबाचा । लग्नायोग्य जाहला भाचा । सुयोग शरीरसंबंधाचा । घडला शिरडीच्या वधूचा
॥२१॥ घेऊनिं सवें गाड्या घोडीं । वऱ्हाड निघालें यावया शिरडीं । मग त्या चांदभाईचे ओढी । बाबाही
वऱ्हाडीं प्रविष्ट ॥२२॥ लग्न झालें वऱ्हाड परतलें । बाबा एकटेचि मार्गे राहिले । राहिले ते राहूनि गेले ।
भाग्य उदेलें शिरडीचे ॥२३॥ साई अविनाश पुरातन । नाहीं हिंदू ना यवन । जात पात कुळ गोतहीन ।
स्वरुप जाण निजबोध ॥२४॥ 'साई साई' म्हणती जे जन । तें तरी काय नामाभिधान । 'या साई' म्हणवूनि
बहुमान - । पुरःसर संबोधन जें तें हें ॥२५॥ खंडोबाचे देउळापाशीं । म्हाळसापतीचिया खळियासी ।
आरंभी बाबा वऱ्हाडानिशीं । उतरल्या दिवशीं हें पडलें ॥२६॥ आरंभीं तें भगताचें खळें । पुढें तें
अमीनभाईचें झालें । वऱ्हाड लग्नाचें जें आलें । येथेंचि उतरलें वडातळीं ॥२७॥ गाड्या सर्व सुटल्या
खळ्यांत । खंडोबाचे पटांगणांत । बाबाही तेथें वऱ्हाडासमेत । सर्वासमवेत उतरले ॥२८॥ हे बाल फकीर
गाडींतूनि उतरले । प्रथम भगताचे दृष्टीस जें पडलें । 'या साई' म्हणूनि सामोरे गेले । नाम तें पडलें

तेथूनि ॥२९॥ पुढें मग तेव्हांपासून । 'साई साई' ऐसें म्हणून । मारुं लागले हाकही जन । नामाभिधान तें
 झालें ॥३०॥ मग ते तेथें चिलीम प्याले । मशिदीत वास्तव्य केलें । देवीदास - सहवासी रमले । आनंदले
 शिरडीत ॥३१॥ कधी बैठक चावडीत । कधी देवीदासाचे संगतीत । कधी मारुतीचे देवालयांत । स्वच्छंद
 रत रहावें ॥३२॥ हे देवीदास शिरडी गांवी । होते आधींच बाबांचे पूर्वी । पुढें आले जानकीदास गोसावी ।
 महानुभावी शिरडीत ॥३३॥ तया जानकीदासासवें । महाराजांनीं बोलत बसावें । किंवा महाराज जेथें
 असावे । तेथें बसावें जानकीदासें ॥३४॥ उभयतांसी मोठें प्रेम । बैठकी होती नित्यनेम । ऐसा तयांचा
 समागम । सुख सकळिकां ॥३५॥ तैसेचि एक गंगागीर । महाप्रसिद्ध वैष्णववीर । गृहस्थाश्रमी पुणतांबेकर
 । शिरडीस वरचेवर आगमन ॥३६॥ आरंभी साई विहिरीवरी । उभय हस्तीं मातीच्या घागरी । पाणी वाही
 हें देखोनि अंतरी । आश्चर्य करीत गंगागीर ॥३७॥ ऐसी ही साईची दृष्टादृष्ट । होतांचि बुवा वदले तें
 स्पष्ट । धन्य शिरडीचें भाग्य वरिष्ठ । जोडलें श्रेष्ठ हें रत्न ॥३८॥ हा आज खांदां पाणी वाही । परी ही
 मूर्ति सामान्य नाही । होतें या भूमीचें पुण्य कांहीं । तरीच ये ठायीं पातली ॥३९॥ तैसेचि एक आणिक संत
 । आनंदनाथ नामें विख्यात । तयांचेंही हेंचि भाकित । कर्तृत्व अद्भुत करितील हे ॥४०॥ महाप्रसिद्ध
 आनंदनाथ । येवले ग्रामीं मठ स्थापीत । कांही शिरडीकरांसमवेत । आले ते शिरडीत एकदां ॥४१॥
 अक्कलकोटकर महापुरुष । आनंदनाथ तयांचे शिष्य । म्हणाले पाहूनि साईस समक्ष । 'हिरा हो प्रत्यक्ष हा
 हिरा' ॥४२॥ आज जरी हा उकिरड्यावर । तरी हा हिरा नाही गार । आनंदनाथांचे हे उद्गार । बाबांचें
 पोरवय होतें तों ॥४३॥ ध्यानांत ठेवा हे माझे बोल । पुढें तुम्हांसी आठव येईल । भविष्य कथूनि हें पुढील
 । मग ते येवल्यासी परतले ॥४४॥ केश माथ्याचे संबंध राखीत । डोकें न कधीं मुडवीत । पहिलवानासम
 पेहेराव करीत । तरुण वयांत हे साई ॥४५॥ रहात्यासी बाबा जेव्हां जात । झेंडू जाई जुई आणीत ।
 निजहस्तें उखरीं खुपसीत । पाणीही घालीत नेमानें ॥४६॥ वामन तात्या तयांचे भक्त । मृत्तिकेचे घडे
 तत्प्रीत्यर्थ । कच्चे दोन प्रत्यहीं पुरवीत । बाबा शिपीत निजहस्तें ॥४७॥ आडावरील कुंडीमधून । पाणी
 आणीत खांदां वाहून । घडे मग होतां अस्तमान । ठेवीत निंबातळी ॥४८॥ ठेवण्याचाच अवकाश तेथ ।
 जागचे जार्गीच भंगूनि जात । उदयीक तात्या आणूनि देत । घडे तयांप्रत नूतन ॥४९॥ घडा भाजला
 टिकाऊ बरा । परी त्यां लागे कच्चा कोरा । आव्याचे श्रमावीण कुंभारा । आधींच विकरा घड्याचा ॥५०॥
 तीन वर्षे हाची उदयोग । उघडया जागी उठविला बाग । तेचि स्थानी आज हा सुयोग । वाडयाचा उपभोग जन
 घेती ॥५१॥ येथेंचि निंबातळी साधकां । भाई नामें भक्तें एका । अक्कलकोटच्या स्वामीच्या पादुका ।
 पूजाकामुकां स्थापिल्या ॥५२॥ अक्कलकोटचे स्वामीसमर्थ । होते भाईचें उपास्यदैवत । छबी पूजन
 नित्यनियमित । भाई करीत निष्ठेने ॥५३॥ वाटलें अक्कलकोटीं जावें । पादुकांचें दर्शन घ्यावें ।
 पूजाउपचार समर्पावे । मनोभावे पादुकांसी ॥५४॥ मुंबईहूनि निघावयाची । केली सर्व तयारी साची । उद्यां
 निघणार तो निश्चय तैसाचि । राहूनि शिरडीची वाट धरिली ॥५५॥ उद्यां जाणार तों आज स्वप्न ।
 स्वामीसमर्थ आज्ञापन । शिरडीस सांप्रत मम स्थान । तेथें तूं प्रस्थान करीं गा ॥५६॥ ऐसी ती आज्ञा शिरीं
 वंदून । भाई निघाले मुंबईहून । शिरडीस एक षण्मास राहून । आनंदसंपन्न जाहले ॥५७॥ भाई पूर्ण
 निष्ठावंत । स्मरणीं रहावा तो दृष्टांत । म्हणोनि निंबातळीं तेथ । पादुका स्थापीत स्वामीच्या ॥५८॥ शके
 अठराशें चौतीस सालीं । श्रावण शुद्ध पर्वकाळीं । पादुका स्थापिल्या निंबातळीं । भजनमेळीं सप्रेमें ॥५९॥
 दादा केळकरांच्या हस्तें । पादुका-प्रस्थापन करविलें मुहूर्तें । सशास्त्र विधिविधानांतें । केले निजहस्तें
 उपसर्नीनीं ॥६०॥ पुढील व्यवस्थेची निरवण । पूजा करी दीक्षित ब्राह्मण । व्यवस्था पाही भक्त सगुण ।
 ऐसें हें आख्यान पादुकांचें ॥६१॥ ऐसेचि हे संत निर्विकार । प्रत्यक्ष ईश्वरी अवतार । करावया जगदुद्धार

। उपकारार्थ अवतरती ॥६२॥ पुढें काहीं दिवस जातां । घडली आश्चर्यकारक वार्ता । श्रोतीं सादर श्रवण करितां । नवल चित्ता वाटेल ॥६३॥ तांबोळी एक मोहिदीन भाई । तयासवें तेढ पडूनि कांहीं । गेली झोंबी जुंपोनि पाहीं । लागली लढाई परस्पर ॥६४॥ पहिलवान दोघे कुशल । होणारापुढें न चले बल । मोहिदीन होऊनि प्रबळ । बाबा हतबळ जित झाले ॥६५॥ तेथुनि मग निश्चय केला । पोशाख अवघा बाबांनी बदलला । कफनी ओढिली लंगोट लाविला । फडका गुंडाळिला माथ्यासी ॥६६॥ केलें गोणाचें वरासन । गोणाचेंचि अंथरण । फाटकें तुटकें करोनि परिधान । त्यांतचि समाधान मानावें ॥६७॥ “गरीबी अव्वल बादशाही । अमीरीसे लाख सवाई । गरीबोंका अल्ला भाई । अक्षर्यां साई वदत कीं” ॥६८॥ गंगागीरही येचि स्थिति । तालिमबाजीची अती प्रीति । एकदां खेळत असतां कुस्ती । जाहली उपरती तयांतें ॥६९॥ प्राप्त काळ घटका आली । एका सिद्धाची वाणी वदली । ‘देवासवेंचि करीत केली । तनू ही झिजविली पाहिजे’ ॥७०॥ कुस्ती खेळतां खेळतां कार्नी । पडली अनुग्रहरूप ही वाणी । संसारावर ओतूनि पाणी । परमार्थभजनीं लागले ॥७१॥ पुणतांब्याचिया निकटीं । नदीच्या उभय प्रवाहापोटीं । आहे बुवांचा मठ त्या बेटां । सेवेसाठी शिष्यही ॥७२॥ असो पुढें साईनाथ । विचारल्याचेंचि उत्तर देत । स्वयें आपण कोणासमवेत . कधींही बोलत नसत ते ॥७३॥ दिवसा बैठक निबाखालीं । कधीं शिवेच्या ओढ्याजवळी । बाभळीची आडवी डहाळी । बैसावें साउलिये तियेच्या ॥७४॥ कधीं तेथुनि एक मैलावरी । निमगांव गांवाचिया शेजारिं । बाबा दिवसा दुपारीं तिपारीं । स्वेच्छाचारी हिंडत ॥७५॥ प्रसिद्ध त्रिंबक डेंगळ्याघरिं । निमगांव गांवाची जहागिरदारी । तेथील बाबासाहेब डेंगळ्यांवरी । प्रीति भारी बाबांची ॥७६॥ निमगांवावरी जातां फेरी । बाबानीं जावें तयांचे घरीं । अति प्रेमें तयांबरोबरी । दिवसभरी बोलावें ॥७७॥ बंधु तयांसी होते लहान । नानासहेब नामाभिधान । तयांसी नव्हतें पुत्रसंतान । तेणें ते खिन्न मानसीं ॥७८॥ प्रथम कुटुंबासी योग मंद । म्हणुनि केला द्वितीय संबंध । तरीही चुकेना ऋणानुबंध । दैवनिर्बंध अगाध ॥७९॥ पुढें बाबासाहेब त्यांस । पाठवीत साईदर्शनास । पावते जाहले आशीर्वादास । पुत्रप्रसादासही नाना ॥८०॥ पुढें साईचे दर्शनाला । जनसमुदाय लोटूं लागला । महिमा साईचा वाढत गेला । वार्ता नगराला पोहोंचली ॥८१॥ तेथें सरकारदरबारी चलन । नानाचें होतें मोठें वळण । तैसेचि चिदंबर केशव म्हणून । तेही चिटणीस जाण जिल्ह्याला ॥८२॥ साईसमर्थ दर्शनपात्र । घेऊनि आपुले इष्ट मित्र । दर्शनार्थ यावें पुत्र कलत्र । धाडिलें पत्र तयांसी ॥८३॥ ऐसे एकामागून एक । शिरडीस येऊं लागले अनेक । वाढला जैसा बाबांचा लौकिक । परिवारही देख तैसाचि ॥८४॥ नलगे जरी कोणाचा सांगात । तरी दिवसा भक्तपरिवाराक्रांत । अस्तमानानंतर शिरडींत । पडक्या मशिदींत निजावें ॥८५॥ चिलीम तमाखू टमरेल । अंगांत कफनी पायघोळ । माथ्यासी फडका धवल । सटका जवळ सर्वदा ॥८६॥ तें धूत वस्त्र एक धवल । वामकर्णामार्गे सुढाळ । जटाजूटसम देऊनि पीळ । गुंडाळी तो शिरासी ॥८७॥ या वसनाचें आच्छादन । आठाठ दिन स्नानविहीन । पार्यीं जोडा न वहाण । एक आसन गोणाचें ॥८८॥ पोत्याचा तुकडा एक । तयावरी नित्य बैठक । तक्या कसा तो नाहीं ठाऊक । आराणुक कैसेनी ॥८९॥ तोंवरी तें जीर्ण तरट । तीच त्यांची आवडती बैठक । सदा सर्वदा तैशीच निष्टक । अष्टौ प्रहर ते जागीं ॥९०॥ तेंचि आसन वा आस्तरण । कांसे एक कौपीन परिधान । नाहीं दुजें वस्त्र प्रावरण । शीतनिवारण एक धुनी ॥९१॥ दक्षिणाभिमुख आसनस्थ । कठड्यावरी वाम हस्त । समोर धुनीकडे अवलोकीत । बाबा मशिदींत बैसत ॥९२॥ अहंकार-वासनासमवेती । नानाविध वृत्तींच्या आहुती । प्रपंचप्रवृत्ति समग्र हविति । युक्तिप्रयुक्तीं धुनींत ॥९३॥ ऐसिया त्या प्रखर कुंडा । लाविला ज्ञानाभिमानाचा ओंडा । ‘अल्ला-मालीक’ सदैव तोंडा । तयाचा झोंडा अखंड ॥९४॥ मशीद तरी ती केउती । अवघी जागा दोन खण ती । त्यांतचि बसती उठती

निजती । भेट देती समस्तां ॥१५॥ गादी तक्या हें तों आतां । भक्तसमुदाय मिळाला भवंता । आरंभीं
 तयांच्या निकट जातां । सकळांस निर्भयता नव्हतीच ॥१६॥ सन एकोणीसशें बारा । तेथुनि नवा प्रकार
 सारा । मशिदीच्या स्थित्यंतरा । आरंभ खरा तेथुनि ॥१७॥ ढोपर ढोपर जमिनीसी । खड्डे होते मशिदीसी
 । एके निशीत झाली फरसी । भावासरसी भक्तांच्या ॥१८॥ मशिदीच्या वसती आधीं । बाबा रहात
 तकियामधीं । तेथेंचि कित्येक कालावधी । अबाधित रमले ते ॥१९॥ तेथेंचि चरणीं बांधोनि घुंगुर ।
 खंजिरीच्या तालावर । नाचावें बाबांनीं अतिसुंदर । गावेंही मधुर प्रेमाने ॥१००॥ आरंभीं साई समर्थांस ।
 दीपोत्सवाची मोठी हौस । तदर्थ स्वयें दुकानदारांस । तेल मागावयास ते जात ॥१०१॥ घेऊनियां टमरेल
 हातीं । वाण्यातेल्यांच्या दुकानांप्रती । स्वयें तेलाची भिक्षा मागती । आणुनि भरती पणत्यांत ॥१०२॥
 पणत्या लावीत झगझगीत । देउळीं आणि मशिदींत । ऐसें कांहीं दिवसपर्यंत । सदोदित चाललें ॥१०३॥
 दीपाराधनीं बहु प्रीत । दिवाळीचाही दीपोत्सव करीत । चिंध्या काढुनी वाती वळीत । दीप उजळीत मशिदीं
 ॥१०४॥ तेल तों रोज आणीत फुकट । वाण्यां मनीं आलें कपट । सर्वांमिळुनि केला कट । पुरे कटकट
 ही आतां ॥१०५॥ पुढें नित्यनियमानुसारतां । बाबा तेल मागूं येतां । सर्वांनींही नाहीं म्हणतां । काय
 आश्चर्यता वर्तली ॥१०६॥ बाबा निमुट गेले परत । कांकडे सुकेचि ठेविले पणत्यांत । तेल नसतां हें काय
 करीत । वाणी पहात मौज ती ॥१०७॥ मशिदीच्या जोत्यावरील । बाबा उचलुनि घेती टमरेल । त्यांत होतें
 इवलेंसें तेल । कष्टें लागेल सांजवात ॥१०८॥ त्या तेलांत घातलें पाणी । स्वयें बाबा गेले पिऊनी । ऐसें
 तें ब्रह्मार्पण करुनी । निव्वळ पाणी घेतलें ॥१०९॥ मग तें पाणी पणत्यांत ओतुनी । सुके कांकडे पूर्ण
 भिजवुनी । तयांसी कांडें ओढुनि लावुनी । दीप पेटवुनि दाविले ॥११०॥ पाहूनि तें पाणी पेटे । वाणी
 घालिती तोंडांत बोटें । बाबांसी आपण वदलों खोटें । केलें ओखटें मनीं म्हणती ॥१११॥ तेल नसतां
 अणुमात्र । पणत्या जळाल्या सर्व रात्र । वाणी साईच्या कृपेसी अपात्र । वदूं सर्वत्र लागले ॥११२॥ बाबांचा
 हा काय प्रताप । असत्य भाषणें झालें पाप । दिधला बाबांसी व्यर्थ संताप । हा पश्चाताप वाण्यां ॥११३॥
 बाबांच्या तें नाहीं मनीं । रोगद्वेषां नातळे जनीं । शत्रु मित्र तयां ना कोणी । सर्वही प्राणी सारिखे ॥११४॥
 असो आतां पूर्वानुसंधान । कुस्तींत यशस्वी मोहिदीन । याहूनि पुढील चरित्रमहिमान । दत्तावधान परिसिजे
 ॥११५॥ कुस्तीनंतर पांचवे वर्षी । फकीर अहमदनगरनिवासी । 'जव्हारअल्ली' नाम जयासी । आला
 रहात्यासी सशिष्य ॥११६॥ पाहूनि एक उघडी बखळ । वीरभद्राचे देऊळाजवळ । फकिरानें दिधला तळ ।
 फकीर तो सबळ दैवाचा ॥११७॥ जरी नसता तो दैवाचा । तरी तयातें लाधता केंचा । साईसारखा शिष्य
 मौजेचा । डंका जयाचा सर्वत्र ॥११८॥ लोक गांवांत होते अनेक । त्यांतही होते मराठे कैक । त्यांतील
 भगू सदाफळ एक । जाहला सेवक तयाचा ॥११९॥ फकीर होता मोठा पढीक । कुराण शरीफ
 करतलामलक । स्वार्थी परमार्थी आणि भाविक । लागले अनेक तच्चरणी ॥१२०॥ इदगा बांधावया आरंभ
 केला । ऐसा कांहीं काळ गेला । वीरभद्रदेव बाटविला । आरोप आला त्याजवरी ॥१२१॥ पुढें तो इदगा
 बंद पडला । फकीर गांवाबाहेर घालविला । तेथुनि मग तो शिरडीसी आला । मशिदींत राहिला बाबांपाशी
 ॥१२२॥ फकीर मोठा मृदुभाषणी । गांव लागला तयाचे भजनीं । बाबांसही कांहीं केली करणी । घातली
 मोहिनी जन म्हणती ॥१२३॥ हो म्हणे तूं माझा चेला । स्वभाव बाबांचा बहु रंगेला । हूं म्हणतां फकीर
 संतोषला । घेऊनि निघाला बाबांसी ॥१२४॥ बाबांसारखा शिष्य सधरु । जव्हारअल्ली जाहले गुरु । मग
 दोघांचा जाहला विचारु । रहिवास करुं रहात्यांत ॥१२५॥ गुरु नेणे शिष्याची कळा । शिष्य जाणे गुरुच्या
 अवकळा । परी न केव्हांही अनादर केला । स्वधर्म राखिला शिष्याचा ॥१२६॥ गुरुमुखांतुनि बाहेर आलें ।
 "योग्यायोग्य" नाहीं पाहिलें । वचन वरिचेवरी झेलिलें । पाणीही वाहिलें गुरुगृहीं ॥१२७॥ ऐसी चालली

गुरुसेवा । शिरडीसी यावें केव्हां केव्हां । ऐसें होऊं लागलें जेव्हां । काय मग तेव्हां जाहलें ॥१२८॥ ऐसें
 वरचेवरी होऊं लागलें । रहात्यासचि राहूं लागले । फारचि फकीरा नादीं भरले । वाटलें अंतरले शिरडीला
 ॥१२९॥ जनांसी वाटे जव्हारअल्ली । साईसी निजयोगबळें आकळी । साईची तों कळा वेगळी । अभिमान
 जाळी देहाचा ॥१३०॥ साईसि कोठूनि आला अभिमान । श्रोते सहज करितील अनुमान । परी हें
 लोकसंग्रहार्थ आचरण । अवतरणकार्य हेंच ॥१३१॥ शिरडीस्थ बाबांचें प्रेमी भक्त । बाबांचें ठायीं अति
 आसक्त । तयांतें बाबांपासूनि वियुक्त । राहणें अयुक्त वाटलें ॥१३२॥ साई सर्वस्वी तयांआधीन । पाहूनि
 ग्रामस्थ उद्विग्न मन । कैसें करावें तयां स्वाधीन । विचारिं निमग्न जाहले ॥१३३॥ जैसे कनक आणि कांति
 । जैसा दीप आणि दीप्ति । तैसीचि हे गुरुशिष्यस्थिति । ऐक्यप्रतीती उभयांसी ॥१३४॥ मग तें शिरडीचें
 भक्तमंडळ । गेलें रहात्यास त्या इदग्याजवळ । पाहूं प्रयत्न वेंचूनि प्रबळ । बाबांसह सकळ मग परतूं
 ॥१३५॥ बाबा तें देती उलट बुद्धि । “फकीर आहे महाक्रोधी । लागूं नका तयाचे नादीं । तो मज कधींच
 न विसंबे ॥१३६॥ तुम्ही येथूनि करा पलायन । आतांच येईल गांवांतून । करील तुमचें निसंतान । परम
 कठीण क्रोध तयाचा ॥१३७॥ राग तयाचा मोठा कडक । येतांचि होईल लालभडक । जा जा निघून जा
 की तडक । धरा की सडक शिरडीची” ॥१३८॥ आतां पुढें काय कर्तव्यता । बाबा तों कथिती उलटी कथा
 । इतुक्यांत फकीर आला अवचित्ता । जाहला पुसता तयांतें ॥१३९॥ “आलांत काय पोरासाटी । काय
 करीतसां येथे गोष्टी । शिरडीस माघारा न्यावें हें पोटीं । परी या कष्टीं पडूं नका” ॥१४०॥ ऐसें जरी तो
 प्रथम वदला । ग्रामस्थांपुढें तोही कचरला । म्हणे मलाही घेऊनि चला । सवें मुलाला नेऊं की ॥१४१॥
 असो फकीर आला सवें । तयासही न बाबांस सोडवे । बाबांसही न तया विसंबवे । न कळे संभवे हें कैसें
 ॥१४२॥ साई परब्रह्म पुतळा । जव्हारअल्ली भ्रमाचा भोपळा । देवीदासें कसास लाविला । भोपळा फुटला
 शिरडींत ॥१४३॥ देवीदासाचा बांधा सुंदर । डोळे सतेज रुप मनोहर । दहा अकरा वर्षांची उमर । प्रथम
 शिरडीवर आला तें ॥१४४॥ ऐसा तो अल्प वयासी । एक लंगोट मात्र कासेसी । मारुतीचे देउळासी ।
 तीर्थवासी तो उतरला ॥१४५॥ आप्पा भिल्ल म्हाळसापती । तयाकडे जाती येती । काशीरामादिक शिधा
 देती । वाढली महती तयाची ॥१४६॥ वन्हाडासमवेत जें बाबा आले । तया आधींच बारा सालें । देवीदास
 येऊनि पहिले । बसते जाहले शिरडींत ॥१४७॥ आप्पा भिल्ल पाटीवर शिकवी । व्यंकटेशस्तोत्र पढवी ।
 सर्वाकरवीं मुखादगत म्हणवी । पाठ चालवी नेमानें ॥१४८॥ देवीदास महाज्ञानी । गुरुत्व घेतलें तात्याबांनीं
 । काशीनाथादिक शिष्याग्रणी । तया चरणीं लागले ॥१४९॥ तयापुढें तो फकीर आणिला । शास्त्रीय
 वादविवाद मांडिला । वैराग्यानें फकीर जिंकिला । हांकूनि लाविला तेथून ॥१५०॥ मग तो जो तेथूनि
 निसटला । वैजापुरीं जाऊनि राहिला । पुढें कित्येक वर्षांनीं आला । नमस्कारिला साईनाथ ॥१५१॥ आपण
 गुरु साई चेला । हा सर्व त्याचा भ्रम निरसला । बाबांनींही पूर्ववत सत्कारिला । शुद्ध जाहला पश्चातापें
 ॥१५२॥ ऐसी बाबांची अगाध लीला । निवाड होण्याचा तेव्हां झाला । परी तो गुरु आपण चेला । भाव हा
 आदरिला तेथवर ॥१५३॥ तयाचें गुरुपण तयाला । आपुलें चलेपण आपणाला । हा तरी एक उपदेश
 एथिला । स्वयें आचरिला साईनाथें ॥१५४॥ आपण कोणाचें होऊनि रहावें । किंवा कोणास आपुलें करावें
 । याहूनि अन्य असणें न बरवें । तेणे न उतरवे परपार ॥१५५॥ हाचि एक ये वर्तनी धडा । परी दुर्लभ
 ऐसा निधडा । होईल जयाचे मनाचा धडा । निरभिमान-गडा चढेल ॥१५६॥ येथें स्वबुद्धि-परिकल्पित ।
 चतुराई न कामा येत । जया मनीं साधावें स्वहित । अभिमानरहित वर्तावें ॥१५७॥ जेणें देहाचा अभिमान
 जाळिला । तेणेंचि हा देह सार्थकी लाविला । तो मग कोणाचाही होईल चेला । साधावयाला परमार्थ
 ॥१५८॥ पाहोनिया ती निर्विषय स्थिती । लहान थोर विस्मित चित्तीं । वय लहान गोजिरी मूर्ति । चोज

करिती जन सारे ॥१५९॥ ज्ञानाद्या देहव्यापार । होतसे पूर्वकर्मानुसार । तया न प्रारब्ध-कर्मभार ।
कर्मकर्तार हो नेणे ॥१६०॥ जरी सूर्यास अंधारी रिघाव । तरीच ज्ञानिचा द्वैतभाव । स्वस्वरुपि जया
अवघें विश्व । वसता ठाव अद्वैत ॥१६१॥ हें गुरुशिष्याचें आचरित । साईनाथांचे परमभक्त । म्हाळसापतींनीं
करविलें श्रुत । तैसेंचि साद्यंत कथियेलें ॥१६२॥ असो आतां हे आख्यान । पुढील चरित्र याहूनि गहन ।
होईल ते यथाक्रम कथन । सावधान श्रवणीं व्हा ॥१६३॥ मशीद पूर्वी होती कैसी । कैसिया कष्टीं जाहली
फरसी । साई हिंदु वा यवनवंशी । नेणवे भरवंशीं हें कवणा ॥१६४॥ धोती पोती खंडयोग । करीत भोगीत
भक्तांचे भोग । हें सर्व निवेदन यथासांग । होईल चांग पुढारा ॥१६५॥ हेमाड साईस शरण । चरणप्रसाद
हें कथानिरुपण । श्रवणें होईल दुरितनिवारण । पुण्यपावन ही कथा ॥१६६॥ स्वस्ति श्रीसंतसज्जनप्रेरिते ।
भक्तहेमाडपंतविरचिते । श्रीसाईसमर्थसच्चरिते । श्रीसाई-पुनः प्रकटीभवनं नाम पंचमोध्याय संपूर्णः ॥

श्रीसद्गुरुसाईनाथार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥